

Pitäjäraatien ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan yhteistyötapaaminen 12.8.2026

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan puheenjohtaja Pekka Niiranen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi. Aluksi pidettiin lyhyt esittelykierros. Sivistysjohtaja Mikko Ripatti kertoi, että vuoropuhelu pitäjäraatien ja lautakunnan välillä on tärkeä, koska sitä kautta saadaan tietoa mitä laajalla Kuopion maaseutualueella tapahtuu. Tulevaisuuden tekeminen edellyttää ymmärrystä yhteisistä tavoitteistamme, hyvän elämän olosuhteista. Pitäjäraadit, päättäjät, kuntalaiset ja muut toimijat rakentavat yhdessä yhteisöllisyyttä.

Pitäjäraatien nykytilanne – mikä toimii ja mitä voisi kehittää

Keskustelun aluksi kerrattiin pitäjäraadin tehtävät, jotka ovat:

1. Edistää yhteisöllisyyttä, alueen viihtyisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia.
2. Koordinoi ja rakentaa alueen toimijoiden ja kaupungin välistä yhteistyötä ja tuo esiin alueen kehittämisen tarpeet.
3. Laatii lausuntoja ja aloitteita alueen kehittämiseen liittyvistä tarpeista.
4. Järjestää tilaisuuksia, joissa kuullaan alueen asukkaita ja yhteisöjä ja edistetään vuoropuhelua kaupungin ja eri toimijoiden kanssa.
5. Avustaa suurissa häiriötilanteissa kaupungin viestintää.
6. Pitäjäraati laatii talousarvion, toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

Pitäjäraatien tehtävät

Pitäjäraatilaiset totesivat, että toiminta keskittyy pääosin kahteen ensimmäiseen tehtävään: yhteisöllisyyden, alueen viihtyvyyden ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä alueen toimijoiden ja kaupungin välisen yhteistyön rakentamiseen ja alueen kehittämistarpeiden esille tuomiseen.

Kaupungin tonttipalvelut on vastauksessaan valtuustoaloitteeseen liitosalueiden tonttimarkkinoinnin ja asumisen vetovoiman tehostamisesta sisällyttäneet useita uusia tehtäviä pitäjäraadeille. [Kaupunkirakennelautakunta päätti 1.7.2026 antaa vastauksen](#) kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Pitäjäraadista esitettiin toive, että ennen kuin vastaus etenee kaupunginhallitukseen, pitäjäraadeilla olisi mahdollista osallistua vastauksen laadintaan pitäjäraatien tehtävien osalta. Markkinointi ja viestintä ovat asiantuntijuutta vaativia, eivätkä pitäjäraatien jäsenet ole markkinoinnin ja viestinnän ammattilaisia. Aluemarkkinointia ja brändäystä on maaseutualueilla tehty, muun muassa Muuruveden ja Säyneisen liittyessä Juankosken kaupunkiin.

Muistio
17.8.2026
Asianro 4774/2026
Julkinen

Kaupungin strategia ja sitä toteuttavat ohjelmat

Pitäjäraadista ehdotettiin, että Kuopion kaupungin maaseutuohjelmassa voisi olla pitäjäraatialueittain mikä toimii hyvin ja mitä kehitettävää, mitkä toimenpiteet toteutetaan kaupungin perustoiminnassa ja mihin asioihin pitäjäraati voi keskittyä. Kysyttiin, mikä on maaseutuohjelman päivitystilanne.

Avustukset ja rahoituskanavat

Pitäjäraadeille tulee pyyntöjä alueen asukkailta ja yhdistyksiltä saada rahoitusta tapahtumaan, laiturin korjaamiseen, uuteen sydäniskuriin ym. Pitäjäraadit ohjaavat nykyisin tapahtumia suunnittelevat rahoituspyyntöjen hakijat perehtymään ensin Meidän Kuopio -tukeen. Tukea on hyvin osattu käyttää, joten se on tullut tarpeeseen.

Todettiin, että erilaisten avustusmahdollisuuksien tiedottaminen on tärkeitä alueiden toimijoille ja asukkaille. Ideoitiin, että avustus-/rahoitusinfon voisi järjestää Teamsin kautta, jolloin siihen voisi osallistua eri alueilta. Avustusmahdollisuuksien esittely voisi olla osa alueella järjestettävää yhdistysiltaa. Tilaisuuteen voisi ennakoon esittää kysymyksiä muun muassa laiturin ja kodan hankinnasta/kunnostuksesta. Esitettiin kysymys, pitääkö pitäjäraadin hallita kaikki olemassa olevat rahoitusinstrumentit. Todettiin, että pitäjäraatien on hyvä tietää yleisesti mitä avustuksia on olemassa, jotta voivat neuvoa alueen yhdistyksiä, järjestöjä ja asukkaita tutustumaan rahoitusmahdollisuuksiin.

Pitäjäraadista kertoivat kokemuksistaan, joissa kaupungin viranhaltijat ja asiantuntijat eivät ole osanneet neuvoa avustuksen hakijaa oikean avustuksen pariin. Kaupungilla on avustuksia eri toimialueilla yli kymmenen. Pitäjäraadista toivovat, että kaupungin avustuskokonaisuutta voisi yksinkertaistaa.

Todettiin, että koulutusta tarvittaisiin myös kaupungin henkilöstölle mitä avustuksia on, jotta osaavat ohjata kysyjää eteenpäin. Avustusten hakemisessa vaikeuksia tuottaa se, että useimmissa tapauksissa laskut maksetaan ensin ja sitten vasta saadaan rahat. Myös asukkaiden saaminen talkoisiin voi olla vaikeata, sillä asukkaissa on ikääntyneitä ja ruuhkavuosia eläviä. Ammattihenkilöiden työtä ei voi teettää talkooporukalla, jolla ei ole tehtävään liittyvää ammattiosaamista. Pitäjäraadit ovat ostaneet palveluja paikallisilta yrittäjiltä, jolloin hankinta on ollut edullinen.

Pitäjäraadista toivottiin toimintamäärärahan nostoa takaisin 30 000 euroon. Pitäjäraadit valmistelevat itse käsiteltävät asiansa. Pitäjäraadeilla ei ole virkahenkilökuntaa asioita valmistelemassa kuten lautakunnassa. Pitäjäraatien pienentynyt rahoitus on aiheuttanut sen, että nyt loppuvuodesta on pidetty sähköpostikokouksia, koska toimintamääräraha ei riitä kokouspalkkioihin.

Muistio

17.8.2026

Asianro 4774/2026

Julkinen

Pitäjäraadissa on suunnitteilla, että jatkossa ensi vuoden talousarvio tehdään painopistealueittain, näin saadaan pitäjäraadin toimintamääräraha monipuolisemmin suunnattua koko vuodeksi. Todettiin, että pitäjäraadin toimintamäärärahaa ei ole tarkoitettu kaupungin investointeihin eikä kaupungin normaaliin toimintaan.

Yhteistyö kaupungin viranhaltijoiden kanssa

Pitäjäraadeista kerrottiin, että välillä on epäselvää, mikä yksikkö hoitaa mitäkin asiaa. Kaupungin yksiköt ja toimijat eivät vaikuta keskustelemaan keskenään riittävästi. Esimerkiksi nuorisopalvelut kuuluvat sivistystoimialueelle, mutta nuorisotilat tilahallinnolle.

Pitäjäraadista kerrottiin, että kaupungilta on saatu hyvin vastauksia tehtyihin aloitteisiin ja muun muassa liikuntapaikkoja ja leikkikenttiä on kunnostettu. Toisaalta taas vastauksia ei saada tai asian ratkaisu muuttuu ajan myötä ihan toisenlaiseksi. Esimerkiksi Karttulan virastotalo, jolle ensin ei löydy käyttöä ja sitten sille onkin. On epäselvää, missä kaupungin erämaa-alueet sijaitsevat.

Pitäjäraadit ovat järjestäneet alueellisia kumppanuuspöytiä. Yleensä kyseessä on arkisten asioiden hoitamisesta. Kumppanuuspöydässä sovitaan toimijoiden kanssa, kuka tekee ja mitä tekee. Hankintoja tehtäessä tehdään hoitosopimus, jossa sovitaan kuka hoitaa ylläpidon. Aloitteita kaupungille voivat tehdä myös kyläyhdistykset suoraan.

Pitäjäraadista toivotaan, että kaupungin säännöt kilometrikorvausten saamiseen olisivat nykyistä selkeämmät. Nilsiiään toivotaan osallisuuskoordinaattoria mukaan pitäjäraadin kokoukseen.

Kaupungin osallistamiset

Pitäjäraatilaiset kertoivat, että Kuopion kaupunki lähettää pitäjäraadeille useita lausuntopyyntöjä vuodessa. Lausuntopyyntöihin vastaaminen vie aikaa ja vaatii perehtymistä. Lausuntojen vastaamisessa tulee tunne lausuntoautomaatista olosta. Nyt on vastattavana rakennusjärjestyksen uudistus. Tuotiin esille, että osallisuus ei ole lausuntopyyntöihin vastaamista, osallisuus on kuulemista suunnitteluvaiheessa. Vaikuttamistoimielimet ja pitäjäraadit eivät ole lausuntoautomaatteja. Pitäjäraatilaiset toivovat mahdollisuutta osallistua palvelun kehittämiseen lausuntoihin vastaamisen sijasta. Osallisuusmallia pidetään hyvänä, sillä sen myötä kaikilla kaupungin maaseutualueella on nyt samanlainen osallistumis- ja vaikuttamiskeino.

Muistio

17.8.2026

Asianro 4774/2026

Julkinen

Pitäjäraadista kerrottiin, että lausuntoja saa lähettää pitäjäraadeille edelleenkin, sillä keinoja lausuntopyyntöjen laatimiseen on käytössä. Pitäjäraati voi kirjoittaa lausuntoja yhteistyössä alueen yhdistysten ja asukkaiden kanssa. Pitäjäraati voi myös käyttää esilukijaa, joka merkitsee laajasta materiaalista kohdat, joihin muut voivat keskittyä. Pitäjäraadista kerrottiin, että aloitteita tekemällä pitäjäraati saa tunteen, että asioita viedään eteenpäin ja kaupunki kuuntelee.

Turvallisuus

Kuopion maaseutualueista Juankoskella, Karttulassa, Maaningalla, Nilsissä, Riistavedellä ja Vehmersalmella on aikoinaan varautuminen ja turvallisuus -hankkeen yhteydessä hankittu sydäniskureita kylille. Nyt on ilmennyt tarve päivittää iskureita ja pohdinnassa on rahoitus näihin. Esimerkiksi tilanteessa, jossa hoitosopimuksessa ylläpitäjäksi merkittyä tahoa ei enää ole. Länsi-Kuopion maaseutualueella ei ole yhtään sydäniskuria, koska eivät ole olleet varautuminen ja turvallisuus -hankkeessa. Nyt Länsi-Kuopion maaseutualueen turvallisuutta kehitetään yhdessä kaupungin kanssa. Pitäjäraadissa ollaan tosi kiitollisia, että Länsi-Kuopion maaseutualueella on myös pitäjäraatitoimintaa. Toivottiin pitäjäraatien häiriöyhteyshenkilöille koulutusta.

Pitäjäraatien välinen yhteistyö

Pitäjäraadit kertoivat, että puheenjohtajilla on oma WhatsApp keskusteluun ja vuoropuheluun. Juankoskella ja Riistavedellä on tapana järjestää yhteinen kuljetus kulttuuriin ja asiointiin. Pitäjäraadit parastavat toisensa käytäntöjä, muun muassa Karttulassa hyödynsivät Riistaveden Nuorten rekry -päivän toimintamallia.

Viestintä ja yhteydenpito pitäjäraatien ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan välillä

Lautakunnan jäsenten ja pitäjäraatien yhteistyötapaamisia toivottiin jatkossa, myös muita pitäjäraatilaisia voisi olla tapaamisissa. Lautakunnan jäsenet saivat mielenkiintoista tietoa pitäjäraadeista ja alueista. Tilaisuus oli valoisa ja avaava. Lautakunnan jäsenillä pitää olla tietoa mitä pitäjäraadeissa ja alueilla tapahtuu.

Sivistysjohtaja Mikko Ripatti totesi lopuksi, että keskustelu on ollut hyvää. Kylien kehittäminen on osa kaupungin kehittämistä. Pitäjäraatien keskinäinen yhteistyö on tärkeätä ja pitäjäraadeissa on paljon monipuolista osaamista, jota toiminnassa voi hyödyntää ongelmia ratkottaessa. Pitäjäraadin kuulumiset asukaslehdissä ovat viestinnällisesti tarpeellisia. Kuopio on edellä

Muistio

17.8.2026

Asianro 4774/2026

Julkinen

turvallisuusasioissa, myös maaseutualueilla on panostettu turvallisuuden kehittämiseen.

Rahoitus nousi tässä keskustelussa esille. Lisämäärärahan esille tuominen voi olla tarpeen jatkossa. Tilaisuudessa tuli tervettä kritiikkiä asioista ja roolitukset kaupungin toimijoiden välillä on saatava kuntoon palautteen perusteella. On selvä tarve kokoontua ja tavata jatkossakin.

Jakelu Kaupunginjohtajan johtoryhmän jäsenet
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet
Pitäjäraatien puheenjohtajat
Mikko Ripatti
Janne Hentunen
Kati Vähäsarja
Sirkka-Liisa Piipponen

Kuopion kaupunki

PL 228 (Tulliportinkatu 31)

70101 Kuopio

Puhelin: 017 185 044

www.kuopio.fi

Y-tunnus: 0171450-7